

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 141/18
Люксембург, 2 октомври 2018 г.

Решение по дело C-207/16
Ministerio Fiscal

**Престъпления, които не са особено тежки, могат да обосноват достъп до
лични данни, запазени от доставчици на електронни съобщителни услуги, при
условие че този достъп не накърнява сериозно личния живот**

В рамките на разследване на грабеж на портфейл и мобилен телефон испанската съдебна полиция иска от съдия-следователя, на когото е разпределено делото, да ѝ предостави достъп до данни за установяване на самоличността на потребителите на телефонни номера, активирани с откраднатия телефон в рамките на дванадесетдневен период, считано от датата на грабежа. Съдия-следователят отхвърля искането по-специално на основание, че разследваните деяния не съставлявали „тежко“ престъпление — съгласно испанското право това е престъпление, за което се налага наказание лишаване от свобода за повече от пет години — тъй като всъщност достъпът до данните за установяване на самоличност е възможен само за този вид престъпления. Ministerio Fiscal (испанската прокуратура) протестира това решение пред Audiencia Provincial (съд на провинция Тарагона).

Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации¹ предвижда, че държавите членки могат да ограничават правата на гражданите, когато такова ограничаване представлява необходима, подходяща и пропорционална мярка в рамките на демократично общество, за да се гарантират националната сигурност, отбраната, обществената безопасност и превенцията, разследването, разкриването и преследването на престъпления или неразрешено използване на електронна комуникационна система.

Audiencia Provincial de Tarragona посочва, че след приемането на решението на съдия-следователя испанският законодател е въвел два алтернативни критерия за определяне на степента на тежест на дадено престъпление, във връзка с което е разрешено запазването и предоставянето на лични данни. Първият критерий е материалноправен и е свързан с конкретни тежки престъпления, които са особено опасни за индивидуалните и колективните правни интереси. Вторият критерий е формално-нормативен, като с него се установява минимален праг от три години лишаване от свобода, който се отнася до по-голямата част от престъпленията. Испанският съд счита освен това, че държавният интерес за наказване на противоправните деяния не би могъл да легитимира несъразмерното засягане на основни права на човека, заложили в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). Ето защо Audiencia Provincial de Tarragona отправя до Съда запитване относно определянето на нивото на тежест на престъпленията, над което може да е обоснована намеса в основните права като достъпа на компетентните национални органи до лични данни, запазвани от доставчиците на електронни съобщителни услуги.

В днешното си решение Съдът напомня, че достъпът на публичните органи до лични данни, запазени от доставчици на електронни съобщителни услуги, в рамките на

¹ Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 година относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 2002 г., стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 36, стр. 63), изменена с Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. (ОВ L 337, 2009 г., стр. 11).

наказателно производство попада в приложното поле на Директивата. Освен това достъпът до данни с цел установяване на самоличността на притежатели на СИМ-карти, активирани с откраднат мобилен телефон, като име и фамилия, и според случая, адреса на тези притежатели, представлява намеса в основните им права, закрепени в Хартата. При все това той приема, че тази намеса не е толкова тежка, че посоченият достъп да трябва да бъде ограничен — в областта на превенцията, разследването, разкриването и преследването на престъпления — до борбата с тежката престъпност.

Съдът отбелязва, че достъпът на публичните органи до лични данни, запазени от доставчиците на електронни съобщителни услуги, съставлява намеса в закрепените в Хартата основни права на зачитане на личния живот и на защита на данните, дори да не са налице обстоятелства, които дават основание тази намеса да се квалифицира като „тежка“, като при това е без значение дали данните за личния живот имат чувствителен характер и дали заинтересованите лица са претърпели евентуални неудобства поради тази намеса. В Директивата обаче са изброени цели, които могат да обосноват национална правна уредба, регламентираща достъпа на публични органи до тези данни, като по този начин дерогира принципа на поверителност на електронните съобщения. Тези цели са изчерпателно изброени, поради което при този достъп трябва действително и строго да се преследва някоя от тях. В това отношение Съдът отбелязва, че **що се отнася до целта за превенция, разследване, разкриване и преследване на престъпления, текстът на Директивата не ограничава тази цел до борбата само с тежките престъпления, а се отнася общо до „[престъпления]“.**

В своето решение Tele2 Sverige² Съдът е приел, че само в случаите на борба с тежката престъпност може да е обоснован достъпът на публичните органи до лични данни, запазени от доставчиците на съобщителни услуги, които в своята съвкупност позволяват да се направят точни изводи относно личния живот на лицата, чиито данни са засегнати. Това тълкуване обаче е мотивирано с обстоятелството, че целта, преследвана с правна уредба, която регламентира този достъп, трябва да е свързана с тежестта на намесата в съответните основни права, до която води тази дейност. Всъщност съгласно принципа на пропорционалност в тази област тежка намеса може да бъде обоснована само от цел за борба с престъпността, която също трябва да е квалифицирана като „тежка“. **Когато обаче намесата не е тежка, този достъп може да бъде обоснован от целта за превенция, разследване, разкриване и преследване общо на „престъпления“.**

Съдът приема, че **достъпът само до данните, посочени в разглежданото искане, не може да бъде квалифициран като „тежка“ намеса в основните права на лицата, чийто данни са засегнати, тъй като тези данни не дават възможност да се направят точни изводи относно личния им живот.** От това Съдът прави извода, че **намесата, до която води достъп до такива данни, може следователно да бъде обоснована от целта за превенция, разследване, разкриване и преследване общо на „престъпления“, без да е необходимо тези престъпления да са квалифицирани като „тежки“.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

² Решение от 21 декември 2016 г., Tele2 Sverige et Watson и др. (C-203/15 и C-698/15, вж. [ПС № 145/16](#)).